

Evim evim sürreel evim!

The Pill'de açılan 'Surreal House' başlıklı sergi, Gerçeküstücü akımın ilk örneklerini veren isimlerden Max Ernst'ün yanı sıra Bedri Rahmi'den Ayşe Erkmen'e, Selma Gürbüz'den Leyla Gediz'e farklı jenerasyonlardan sanatçıları, ev kavramının taşıdığı anlamlar etrafında bir araya getiriyor.

Balat'ta konumlanan [The Pill](#)'de çok disiplinli ve farklı jenerasyonlardan sanatçıları sürreel hareketin izinde bir araya getiren bir sergi açıldı. 'Surreel House' isimli bu sergi ev kavramını merkeze alırken, evin hem fiziki yapısını hem de taşıdığı anlamları yansıtan bir kurguya sahip.

Sergi metnindeki bu ifadeler ise kurgunun gebe olacağı anlamları irdeleme ihtiyacı uyandırıyor: "[Surreal House](#), hayallere, korkulara ve arzulara yol alan bir gemi gibi 20. yüzyıl modernizminin taşımadığı fonksiyonları yerine getiriyor. Akıl ve mimarinin buluşma noktasında -bilinç dışında ve gerçek mekânda- bu ev, anlamların başlıca buluşma noktası pozisyonunda duruyor."

Bu anlamların izini sürmek için, kısaca sürrealist hareketten (Gerçeküstücülük) söz edelim. Gerçeküstücülük, 1924 yılında ünlü Fransız şair-yazar Andre Breton'un 'Gerçeküstücü Manifesto'yu yayımlamasıyla resmîyet kazandı. Ahu Antmen'in ifade ettiği üzere "Gerçeküstücülerin bilinçaltına, rüyalara, görünen gerçekliğin, aklın ötesine yönelik arayışları, ahlaken iflas ettiğini düşündükleri bir kültürel ve toplumsal yapının sınırlarını aşabilmekle ilgilidir... Bu akımı benimseyenler şair Lautreamont'un (1846-70), 'Bir ameliyat masasında, dikiş makinesiyle şemsiyenin rastlantısal buluşmasının güzelliği...' ifadesini motto edinmiş, biçim bozmadan buluntu nesneye, kolajdan 'frotaj'a, otomatik desenden 'dekalkomani'ye tümüyle rastlantısallığa dayanan ve 1920'lerde yeni arayışları ifade eden yöntemleri benimsemişlerdir."

Bu bağlamda sergi mekânında ev ortamını canlandırmak 'ev'e atfedilen, günümüzde artık lükse giren birtakım eylemleri de akla getiriyor: Gerçek olandan uzaklaşmak, hayal kurmak, rüya görmek. Diğer bir deyişle gerçekliğin sınırlarını aşmak. Öte yandan sergi mekânı, zihnin bir canlandırması olarak yorumlayabileceğimiz labirent yapısıyla rastlantısal olana yönlendirici bir müdahalede de bulunuyor. Dolayısıyla örneğin, Elsa Sahal, Hubert Marot, Linder ve Daniel Firman'ın pembe tonlu bir zemin ve duvar çerçevesinde sunulmasıyla yaratılan erotik çağrışım, eserlerin bu bağlam dışındaki anlamlarını ne kadar çarpıtıyor olabileceği sorusunu akla getiriyor.

Daha 'ciddi' bir atmosferin hâkim olduğu bir odada ise Gerçeküstücü akımın ilk örneklerini veren sanatçılardan Max Ernst'in bir litografisinin yanı sıra Avni Arbaş, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Selma Gürbüz, Filiz Galatalı Özgüven, George Tony Stohl, Babi Badalov, Alin Bozbiciu, Guy Yanai ve Ahmet Öğüt'ün eserleri, kitaplık formundaki raflarda serbest çağrışımlar yaratmaya izin verecek bir ölçüde sıralanmış. Marion Verboom'un farklı medeniyetler arasında diyalog kurmayı amaçlayarak bu medeniyetlerin geçiciliğine işaret eden melez yapılı heykeliyle yan yana konumlanan bu rafları, köşeye yerleştirilmiş bir koltuktan izlemek de mümkün.

Serginin girişinde yer alan Leyla Gediz'in 'The Other Pair I, II' isimli epoksi heykellerinin samimi tavrı ve serginin ev kurgusuna yaptığı güçlü katkıdan da bahsetmeden geçmemek gerek. Bu tavrı, Gediz'in The Pill'de yakın zaman önce gerçekleşen kişisel sergisinde, sanatçının mahrem olanı ifade ediş gücü olarak karşımıza çıkmıştı.

'Surreal House'da ayrıca yukarıda bahsetmediğimiz Raphaël Barontini, Neil Beloufa, Nejat Melih, Ayşe Erkmen, Atilla Özgüven Galatalı, Douglas Gordon, Eva Nielsen, Jill Magid, Marcel Mariën, Thomas Mailender, Hubert Marot, Alex Palenski, Apolonia Sokol ve Ali Emir Tapan'ın eserlerini de görebilirsiniz.

'Surreal House' başlıklı sergi, 22 Temmuz'a kadar Balat'taki The Pill'de görülebilir.

